

Verslag van de 257ste vergadering van The Dickens Fellowship Haarlem Branch.

In een betoverend Kraantje Lek verzamelden zich 25 leden. De president is uitgelaten, hij vraagt de secretaris om een overweldigende opkomst te noteren.

De secretaris houdt een exemplaar van het Haarlems Dagblad omhoog waarin een interview met hem staat over de Haarlem Branch. Zijn foto is aanzienlijk groter dan de tekst, wat iets zegt over waar hij nu echt belang aan hecht.

Hij wijst ons verder op de aanwezigheid van mevrouw Emmy Strik, die uit het verre Deventer is overgekomen. Onlangs heeft zij aldaar een museum geopend. Secretaris en penningmeester zijn al langs geweest en keken de ogen uit. Open iedere zaterdag van 12.00 tot 16.00.

Dan is hij benaderd door uitgeverij Athenaeum die op 9 oktober een nieuwe vertaling van Our Mutual Friend heeft gepubliceerd. Meer informatie hierover staat op onze website. Ook op onze website een link naar de digitale uitgave van het complete werk van Dickens. Voor als u iets wilt opzoeken om ergens indruk te maken.

Tot slot meldt hij dat er vandaag weer boeken te koop voor slechts één euro per stuk. De goede doelen wachten in spanning af.

De penningmeester zwijgt veelbetekenend.

Dat doet de editor niet, want hij kondigt aan dat er tijdens de kerstbijeenkomst een nieuwe Dutch Dickensian verkrijgbaar zal zijn. Een thema nummer, maar welk thema, dat is geheim.

Dan geeft de president het woord aan de sprekers die al eerder met hun presentatie in Amerika zijn geweest en dus iets belangrijks te vertellen hebben aan ons.

Mevrouw Flim spreekt over de lezingen die Dickens gaf in Amerika. Er was toen sprake van een koudegolf en Dickens was dan ook verkouden en voelde zich ziek. Toch trad hij 78 keer op. Ook in Engeland, Schotland en Ierland hield hij lezingen, de laatste lezing stond aangekondigd voor 15 maart 1870.

Een mevrouw Kate Field maakte in die tijd pentekeningen van Dickens tijdens het houden van zijn lezingen. Dickens heeft drie managers gehad, de bekendste daarvan was George Dolby (1866-1870); die organiseerde 242 lezingen.

De heer Kok vervolgt met informatie over de toverlantaarn. Dit fenomeen blijkt al 350 jaar oud te zijn. Hij en mevrouw Flim legden eens de hand op een flink aantal platen met afbeeldingen uit het werk van Dickens en daarmee begonnen zij voorstellingen te geven, met een eigen introductie, geschreven door mevrouw Flim. Zelf las hij de verbindende teksten. Spreker stelt dat er maar weinig in de literatuur bekend is over de relatie van Dickens en de toverlantaarn. Wij mogen dan wel belezen zijn wat betreft het werk van Dickens maar weinigen kunnen aanwijzen waar de toverlantaarn wordt genoemd.

Dat Dickens wel bekend was met het fenomeen blijkt uit een brief van 30 augustus 1846 aan Forster. Wij krijgen hier een afbeelding van te zien.

Lang geleden al, zo stelt Kok, trokken Walen uit Luik met een tas vol glazen platen en een toverlantaarn op hun rug, langs de huizen om voorstellingen te geven.

Hierna krijgen we stukjes uit het werk van Dickens te horen die met de toverlantaarn te maken hebben, en inderdaad Dickens gebruikt regelmatig vergelijkingen en hier en daar spreekt hij ook de “taal” van de lantaarnisten. Het woord “dissolve” behoort tot die taal en komt vaak voor in zijn werk. Zo hebben we weer iets om op te letten als we Dickens lezen.

De burens van de Dickens familie, toen die in Chatham verbleef, hadden een toverlantaarn en regelmatig ging de jonge Charles daar kijken. Hij kende de toverlantaarn dus heel goed maar spreker vraagt zich af of hij die zelf ook bediende. Dat blijkt zo te zijn want zijn dochter Mamie schrijft ergens in een brief dat niemand er zo goed mee om kon gaan dan haar vader. Spreker gaat dan nog verder over de zogenaamde Phantasmagoria, een soort horror show, de Thanmatrope, die functioneerde met ronddraaiende plaatjes en de Kaleidoscoop, die Dickens in de Sketches by Boz noemt. Zelf had Dickens ook nog twee stereoscopen in bezit.

Kok noemt dan nog Christiaan Huygens als uitvinder van de toverlantaarn. Leden die goed bij kas zaten voor het eurogeld tijdperk kennen zijn afbeelding nog van het 25 gulden biljet.

Hij sluit zijn gedeelte af met de opmerking dat Serge Eisenstein (inderdaad, van die beruchte trappenscene) ooit aangaf veel geleerd te hebben van hoe Dickens zijn werk structureerde.

Waarna mevrouw Flim weer verder gaat en vertelt dat zij nog steeds nieuwe platen kopen waardoor er ieder jaar weer nieuwe voorstellingen kunnen worden gegeven. Veelal zijn er van

het zelfde verhaal verschillende versies aan platen. De prijzen kunnen behoorlijk oplopen, mede omdat er verzamelaars bestaan die bereid zijn flink in de spreekwoordelijke buidel te tasten. Zo doende is er sprake van een controverse tussen de lantaarnisten (zie die de voorstellingen geven) en de verzamelaars (die de platen in een laadje stoppen). Hierna krijgen wij informatie over de Magic Lantern Societies in de UK en in US/ Canada. Zij rond af met de mededeling dat tijdens de lopende tentoonstelling in het Dickens Museum, “Dickens, Man of Science”, er ook voorstellingen worden gegeven met de toverlantaarn. En mochten de heer Kok en mevrouw Flim er ooit mee ophouden, dan gaat hun hele collectie naar het Dickens Museum.

Waarna er vragen en opmerkingen zijn.

De heer van der Wall vraagt of die tentoonstelling de moeite van het bezoeken waard is. Niemand van ons blijkt er al geweest te zijn, maar niemand durft nee te roepen, dus is het ja. De heer Van Kessel wijst er op dat volgens hem, en de heer Blotton, ene Kielger de uitvinder van de toverlantaarn is. De heer Kok glimlacht; de oude fout antwoordt hij. Natuurlijk lag het eerste initiatief bij Kielger, maar Huygens bracht de lenzen in en toen werd het pas echt wat.

Waarna wij overgaan tot de borrel en vervolgens het diner.

Ditmaal opent de secretaris de vijandigheden en meent te weten dat het verhaal over Gabriel Grub, in de Pickwick Papers, gebaseerd is op een overlevering uit Holland. Homerisch gelach is zijn deel, hij blijkt teveel naar Dr. De Jong te hebben geluisterd. De president kent het verhaal van Gabriel Grub niet. De leeskring waarin hij opgroeide stond onder de snoeiharde leiding van een van de gebroeders Beek en die sloegen de losse verhalen in de Pickwick altijd over. Vandaar dat men in de wachtkamer van tandartsen altijd bladen vindt waaruit bladzijden zijn verwijderd.

Mevrouw Drost vraagt naar de cartoonist Thomas Nast die indertijd Abraham Lincoln aan de verkiezingswinst zou hebben geholpen.

Dat klopt wel volgens mevrouw Flim. Zijn cartoons sloegen aan bij de mensen waarna wij verder gaan over de macht van afbeeldingen.

De president stelt zelfs dat zonder plaatjes de verhalen minder interessant lijken te zijn.

De heer Kooiman herinnert zich een boekenveiling uit het verleden waarin een boek door de toenmalige president de heer Ferdinandusse werd aangeprezen omdat geen plaatjes instonden. Die zouden maar afleiden van de tekst. Ferdinandusse, die deze avond lijfelijk aanwezig is, krijgt verwijtende blikken naar zich geworpen en achterin de zaal roept iemand zelfs wat. Maar dat doen ze nu eenmaal altijd, achter in een zaal.

Mevrouw Drost vraagt zich hardop af of wij ons kandidaat moeten stellen om de Annual Conference in 2021 te organiseren. Het wordt stil, maar zij is de penningmeester en misschien zit er wel meer in de kas dan wij denken.

De heer Klok vindt het alleen haalbaar als wij dan allen naar Dordrecht trekken om het beeld van Ari Scheffer te bewonderen. Verder blijft het stil.

Waarop de heer Westerhof schielijk een artikel uitdeelt over het falende Britse rechtssysteem. Waarna de president de bijeenkomst besluit met de mededeling dat de boekverkoop ten gunste van de wezen 15 euro heeft opgeleverd. Hier en daar klinkt aarzelend applaus, maar dit verstomt al snel en een ieder sluipt beschaamd weg.

Kerstactiviteiten

Het Dickenstheater in Laren heeft weer een vol programma in november en december. Met onder meer de Bloomsbury Christening. Kijk voor alle informatie op www.dickenstheater.nl In het weekend van 15 en 16 december is het helemaal raak, zoals dat zo fraai heet. In Deventer barst het Dickens Festijn los maar ook elders broeit het. Dachten wij dat Bronkhorst na het overlijden van Dr. De Jong tot zinnen zou zijn gekomen, niets is minder waar. Scrooge and Marley waren daar nog steeds rond. Zie: www.scrooge-marley.nl. En dan hebben wij het nog niet eens over Leeuwarden waar men groots uitpakt. Wellicht wordt daar de theorie van Notaris Keuning, dat alle verhalen van Dickens zich in Friesland afspeelden, dan eindelijk bewezen. Zie: www.charlesdickensleeuwarden.nl/

London Calling

Uw secretaris toog naar Londen want er stond weer een Council meeting gepland. Het kon weer niet op. Zo blijken er inmiddels ruim 14.900 brieven van Dickens bekend te zijn en volgens het editorial team is het einde nog lang niet in zicht. Het gaat hier natuurlijk ook om korte epistels, zoals aan zijn slijter: *Sir, One cask of sherry, please. Yours C.D.* Maar goed, die tellen ook volledig mee, het blijft toch van Dickens. Volg het op de Dickens website. Dan werden wij gewezen op de nalatenschap van ene Gilbert Foyle die in de archieven van de universiteit van Sussex rust. Het gaat om 17 dozen vol met Dickens memorabilia waarvan niemand de inhoud kent. Die staan daar al jaren onaangeroerd, maar Sussex slaapt door. Dan wordt de “social media presence” van Dickens herzien. Nee toch, roep u nu maar de tijden veranderen nu eenmaal en Dickens had het vermoedelijk allemaal prachtig gevonden. Op andere locaties dan Doughty Street heeft de Fellowship het niet makkelijk. De gemeente van Broadstairs wil het runnen van het Broadstairs Dickens Museum uitbesteden en dan staan in de coulissen de projectontwikkelaars te trappelen. In de gemeente Medway is dit proces al verder gevorderd want inmiddels heeft men de helft van de Guildhall, met Dickens memorabilia erin, verkocht. Het “Lotery Fund” zal het Chalet in Rochester moeten redden want niemand anders gaat dat doen en Gadshill ligt de komende 5 jaar buiten ons bereik omdat er geen geld is voor de bouw van een nieuwe school voor de huidige gebruikers. “On the up-side”, de eigen financiën van de Fellowship zien er uitstekend uit.

Mocht u in Londen zijn rept u zich dan eens naar het Charles Dickens museum. Als lid van The Dickens Fellowship heeft u gratis toegang. Zo zal de daar bij de kassa opgestelde leugendetector wel uitwijzen en anders kunt u een brief mee krijgen waaruit het blijkt. Tot 27 november nog de tentoonstelling: “Dickens, Man of Science” en daarna tot 22 april de tentoonstelling: “Food, Glorious Food: Dinner with Dickens”. Kortom, er altijd wel wat.

Cadeau

De Kerst nadert en Sinterklaas spoedt zich inmiddels over de daken. Wellicht breekt u zich het hoofd over passende cadeaus want je kan niet ieder jaar met een kop en schotel aankomen. In dat geval wijzen wij u graag op ons boek “Dickens in de Lage Landen”. Voor 12,00 euro, inclusief verzendkosten. Kom, maak vrienden voor het leven, wring u in het testament van een stokoud familielid. Uw secretaris ontvangt graag uw bestellingen (let op het meervoud!)

Book of Study

Dat is het komende jaar The Old Curiosity Shop. Niet bij een ieder van ons populair, maar het boek is meer dan Little Nell en die lastige gokverslaafde grootvader. Het is ook Dick Swiveller, Sally Brass, Mrs. Jarley’s waxworks, Short and Codlin (Codlin’s the friend, not Short) en de duivelse dwerg Daniel Quilp.

Prijs

Dat is het in Haren iedere twee jaar. Dan wordt de door de gemeente ingestelde Dickens Award uitgereikt. De ontwerper, Jan Steen uit Den Andel, had zich laten inspireren door de figuur van Pickwick als redenaar. Deze keer ging de prijs naar de heer Jan Luis. In de jury zat onder meer ons medelid Henk Muda, namens de werkgroep Dickens Room.